

De Bimd

Ledenblad IVN Laarbeek

jaargang 47 - 2024 nr. 2

Beleef de natuur

Op de omslag: Ijsvogels in Natuurtuin De Bimd
Mannetje heeft net aan het vrouwtje een visje overgedragen.
Foto: Marcel v.d. Kerkhof (B&D)
Zie ook het artikel over de ijsvogel op pagina 10 - 11

Kopij voor blad 47-3
Graag vóór 20 aug. 2024
e-mailen naar redactie@ivnlaarbeek.nl

Over De Bimd en IVN Laarbeek

De Bimd is het verenigingsgebouw van IVN Laarbeek, aan de Beekseweg 3, 5735 CB Aarle-Rixtel. Ook de prachtige natuurtuin rondom dit gebouw en het ledenblad dragen deze naam. De officiële naam van IVN is Instituut voor Natuureducatie en Duurzaamheid.

Vanuit het duurzame gebouw worden de meeste activiteiten georganiseerd. IVN laat jong en oud beleven hoe leuk, gezond én belangrijk natuur is, met natuuractiviteiten, cursussen, projecten, ledenwandelingen, lezingen enz.

Kijk voor het landelijk IVN op: www.ivn.nl

Uitgebreide informatie over IVN Laarbeek vind je op de website www.ivnlaarbeek.nl

Wil je lid worden van IVN Laarbeek? Meld je dan aan op deze site. Kijk ook eens op onze Facebook-pagina:

www.facebook.com/IVNLaarbeek

Het is mogelijk om IVN Laarbeek te sponsoren. Dat kan op vrijwillige basis, of door IVN Laarbeek op te nemen in jouw testament. Maar ook door het plaatsen van een advertentie in ons blad De Bimd steun je onze vereniging. Kijk op de website of neem contact op via:

E-mailadres: secretaris@ivnlaarbeek.nl

Colofon

Ledenblad De Bimd
Uitgave van IVN Laarbeek
Juni 2024 nr. 47-2

 www.ivnlaarbeek.nl
 www.facebook.com/IVNLaarbeek
 www.instagram.com/ivnlaarbeek/

Bestuur IVN Laarbeek:

Voorzitter: Han Konings
voorzitter@ivnlaarbeek.nl
tel. 06 14 754 080

Secretaris: Marleen Verboven
secretaris@ivnlaarbeek.nl
tel. 0492 381 165

Penningmeester: Marjolein Manusev
penningmeester@ivnlaarbeek.nl
Bankrek. NL77 RABO 012 891 6907
tel. 06 38 788 722

Overige bestuursleden:
Klaas Althuizen
Ben van Noordwijk

Redactie:

Anneke en Ton op den Buijs
redactie@ivnlaarbeek.nl

Drukkerij Grafic Image, Beek & Donk

Inhoud

- 2 Colofon / Inhoud
- 3 Van de bestuurstafel
- 4 - 5 De paardenbloem / Wandeling Groene Long
- 6 In gesprek met Han Konings
- 7 Plantaardig koken met Marrit
- 8 Kookworkshops / Scholenwerkgroep
- 9 NL-Doet 15 en 16 maart
- 10 - 11 De ijsvogel
- 12 - 13 De jonge natuuronderzoekers 1
- 14 - 15 De jonge natuuronderzoekers 2
- 16 Nieuwe jeugdbegeleiders gezocht / Slakken
- 17 Van de Uilenwerkgroep
- 18 Sprinkhanen van natuurtuin De Bimd
- 19 Plantenbeurs / Groenmanifestatie
- 20 - 21 Kikkerconcert 2024
- 22 Wandelen door Het Laar / Sang en Goorkens
- 23 Kortom / Lezing
- 24 Agenda

23 maart, Opschoondag

Van de redactie

Voor je ligt weer een volle Bimd. Dank aan alle inzenders van verhalen, foto's, aankondigingen en waarnemingen. Als redactie hebben we wel eens zorgen of het komende blad wel weer vol komt. En dan stroomt er ineens van alles de mailbox binnen. Fantastisch. De Bimd is immers van ons allemaal. Heb je zelf iets moois in de natuur beleefd? Aarzel niet om het naar de redactie te sturen. We wensen je veel leesplezier.

Jubilarissen van IVN Laarbeek

Drie leden ontvangen een speldje vanwege hun 40-jarig lidmaatschap: Kees Burghouts, Diny Leijte-van Hoof en Cor van Vijfeijken.

Tijdens de jaarvergadering kregen twee van hen het opgespeld door voorzitter Han Konings.

Kees Burghouts

Diny Leijte-van Hoof

Van de bestuurstafel

door Marleen Verboven, secretaris

Tijdens de voorbereidingen van het jaarverslag, begroting en jaarvergadering is het bestuur tot de conclusie gekomen dat er niet genoeg controle is met betrekking tot de financiën en de organisatie erom heen. Dit heeft verschillende oorzaken. De voornaamste zijn: communicatie en het besluit van enkele jaren geleden om voor alle werkgroepen de uitgaven op één 'hoop' te gooien. Bovendien worden er projecten opgestart zonder begroting en zonder overleg met het bestuur. Daardoor is er geen zicht op wat er nu precies binnenkomt en wat er uitgaat voor een specifieke werkgroep. De tuinwerkgroep is vorig jaar al uit de 'hoop' getrokken.

Om meer 'in control' te komen, is het volgende voorgesteld op de jaarvergadering. Daar is door de aanwezige leden geen bezwaar tegen gemaakt.

Probleem:

- Grote uitgaven zonder akkoord van bestuur/penningmeester
- Geen toetsing of uitgaven binnen begroting passen
- Onduidelijkheden van opbrengsten/uitgaven projecten bv STILA.

Acties:

- 4 ogen principe:
 - * Alle uitgaven worden getoetst tijdens de maandelijks bestuursvergadering. Na akkoord van penningmeester en voorzitter worden ze pas uitbetaald.
 - * Bedragen boven 50 euro en buiten werkgroep begroting worden NIET zonder meer uitbetaald.
- Elke werkgroep maakt een begroting
 - * Begroting dient te worden getoetst met de 'IVN overall begroting'.
 - * Bestuur geeft akkoord op begroting werkgroep.
 - * Werkgroepen komen elk in het grootboek van de penningmeester.
- Per kwartaal kascontrole.
 - * Werkgroepen leveren per kwartaal de kas in bij de penningmeester.
 - * Penningmeester en werkgroep toetsen uitgaven aan de begroting van de werkgroep zodat die binnen het budget blijft.
- Inventarisatie van de inboedel maken om een goede inschatting te krijgen van de reserves.
- Indien een werkgroep geen begroting inlevert tezamen met het jaarverslag, wordt er een budget van 50 euro toegevoegd.

Het probleem oplossen kan het bestuur niet alleen! Daar is jullie hulp bij nodig.

Ondanks het feit dat we dit jaar nog geen begroting per werkgroep hebben, willen we jullie vragen om uitgaven altijd met het bestuur te overleggen. Zeker als het om bedragen gaat boven de 50 euro!

Marjolein en Inge gaan samen het penningmeesterschap doen. Marjolein heeft aangegeven dat ze hulp nodig heeft, en we hebben onze vorige penningmeester bereid gevonden om haar daarbij te ondersteunen. Super fijn!

Marjolein heeft ook te kennen gegeven, dat ze volgende jaarvergadering stopt met het penningmeesterschap. Daarom zoeken we een **nieuwe penningmeester**. Ken je iemand die financieel affiniteit heeft en het bestuur wil helpen, laat het ons weten!

Naast dit alles, zijn we druk bezig met duidelijkheid te krijgen over ons gebouw. Na de grote verbouwing hebben we ons afgevraagd hoe hoog onze opstalverzekering moest worden. Daarvoor was het noodzakelijk te weten van wie het pand eigenlijk is? Na wat uitpluiswerk bleek de gemeente de eigenaar te zijn.

Momenteel zijn we druk bezig met de gemeente om dit te veranderen met een 'recht van opstal'. Helaas duurt dit allemaal langer dan verwacht. Want ook de grond was voorheen één groot perceel samen met de volkstuin en een stuk natuur (buiten de IVN tuin). Dus eerst moest het kadaster het kavel opsplitsen.

We hopen binnenkort een akte van 'recht van opstal' te kunnen gaan tekenen samen met de gemeente. Dan zullen we ook een taxatie laten doen, zodat de verzekering overeenkomt met de werkelijke waarde van onze mooie Bimd.

Het opstalgedeelte gaat alleen over de grond van de IVN tuin (afgesloten gedeelte). Omdat de tuinwerkgroep het onderhoud verricht, willen we (bestuur en tuinwerkgroep) met de gemeente afspraken maken over beheerkosten.

Wat is 'recht van opstal'?

Al legt het uit:

Het recht van opstal geeft iemand het recht om iets te bouwen of te plaatsen op grond die niet van hem is. Dit kan bijvoorbeeld een huis zijn op het terrein van iemand anders. De eigenaar van de grond behoudt doorgaans de eigendom van de grond, terwijl de persoon met het recht van opstal het recht heeft om het gebouw te gebruiken of te exploiteren volgens de afspraken.

Al met al is het een drukke tijd voor het bestuur (geweest).

Dag van de Paardenbloem

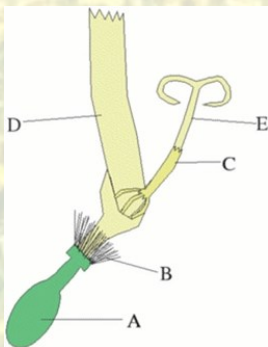
De laatste zondag van de maand april is de Dag van de Paardenbloem. Op zondag 28 april van dit jaar werd deze voor de vijfde keer gehouden, als ode aan een bloem met een imagoprobleem. Bedacht door plantenkenners Karst Meijer om mensen te laten beseffen hoe belangrijk de paardenbloem is voor de biodiversiteit. Best lastig, want veel mensen hebben een hekel aan die 'ordinaire' plant, vooral in het gazon.

Paardenbloem (*Taraxacum officinale*). De stijlen zijn hier goed te zien.

Composiet

De paardenbloem is een soort uit de composietenfamilie (Asteraceae). In deze familie bestaat de bloem van de plant uit honderden kleine lintbloemen, die dicht op elkaar een fraaie compositie vormen. Het is de moeite waard om echt eens in te zoomen op de paardenbloem, bijv. met gebruikmaking van een loepje. De lintbloemen zijn omhuld met een kleine kelk, het pappus genoemd, dat na de bloei uitgroeit tot vruchtpluis: de parapluutjes waaraan de nootjes door de lucht zweven.

- A = vruchtbeginsel
- B = pappus
- C = helmhokjes
- D = gereduceerde bloemkroon
- E = stijl met stamper

Mutaties

De voortplanting vindt voor een groot deel plaats zonder bevruchting, apogamie of apomixie genaamd. Nakomelingen zijn identiek aan de ouderplant, in feite klonen van elkaar. In de loop der tijd treden er wel mutaties op en ontstaan talrijke zogenaamde microsoorten: er zijn er zeker 250 beschreven.

Maar wat is nu zo fantastisch aan de paardenbloem dat we 'm massaal moeten laten groeien en verspreiden? Ten eerste staat de paardenbloem symbool voor het hele universum.

Kijk maar naar de verschillende verschijningsvormen: de bloem staat symbool voor de stralende zon, de pluizenbol symboliseert de maan en de losse zaadpluizen staan voor de sterren.

Fotografen hebben minder moeite met de paardenbloem. Vooral de pluizenbol biedt tal van creatieve mogelijkheden.

Aanpassingsvermogen

Het aanpassingsvermogen van de paardenbloem mag geroemd worden: als de plant de ruimte heeft, groeien de bladeren wijd omhoog. Na kennismaking met een maaimachine, maakt de paardenbloem platte rozetten waar de maaimachine geen vat op heeft. De plant komt over de hele wereld voor en kan zich dus aanpassen aan diverse klimaattypes en bodems. Bovendien heeft de paardenbloem een enorm lang groeiseizoen.

De penwortels, die veel mensen zo vervloeken, hebben een positieve invloed op de bodemkwaliteit: ze maken de bodem luchtiger maken en verbeteren zo de waterhuishouding. Allemaal zaken waar gras en andere bloemen graag van profiteren.

Boeren die aan weidevogelbescherming doen, laten de paardenbloem steeds vaker groeien en bloeien in de weilanden. Op deze vrolijk gekleurde weide kunnen zomaar zestig verschillende soorten paardenbloemen voorkomen!

Biodiversiteit

Het belangrijkste is nog wel dat de paardenbloem wordt beschouwd als 'de drager van de biodiversiteit'. De paardenbloem bloeit al vroeg in het voorjaar en is dan een belangrijke voedingsbron voor insecten die net uit hun winterslaap komen. De plant heeft een hoog vetpercentage en de nectar is erg zoet. Doordat de bloem zoveel insecten aantrekt – meer dan 100 verschillende soorten – is het een belangrijke voedselbron voor kuikens van weidevogels. Hun voedsel is dan gewoon beschikbaar op snavelhoogte. Weidevogels eten zo'n 10.000 insecten per dag en zijn daarom erg afhankelijk van de paardenbloem.

een plant met een imagoprobleem

Verder weet iedereen dat je een wens mag doen als je alle pluis in één blaas kunt wegblazen.

Nieuwe rubber

Dan is er nog iets waar maar weinig mensen van weten: het wordt wel "het nieuwe rubber" genoemd. Bij het uitwringen van de wortels van een specifieke paardenbloemsoort komt sap vrij waar rubber van gemaakt kan worden. Hoewel het tot nu toe nog gaat om een experiment, rijden er wel degelijk auto's en fietsen door Nederland op banden gemaakt van paardenbloemen. Deze methode van rubber maken was al rond 1940 uitgevonden in Rusland, maar is toen weer jaren in de vergetelheid geraakt. Recentelijk is het dus weer opgepakt in Nederland en Duitsland. In de provincie Zeeland zijn zelfs al enkele paardenbloemenweides aangelegd voor de rubberproductie.

Het is een lang pleidooi, maar de paardenbloem kan wel wat PR gebruiken.

Dan tot slot moeten toch ook nog even de geneeskrachtige en culinaire eigenschappen van de paardenbloem genoemd worden. Er wordt aan de plant een bloedzuiverende, eetlustopwekkende, urine-uitdrijvende en laxerende werking toegeschreven. De plant bevat veel vitamine C en zou een gunstig effect hebben op de werking van lever en nieren.

Zowel de wortels, in gedroogde vorm, als de bladeren worden gebruikt. Jonge blaadjes zijn eetbaar en worden "molsla" genoemd, maar smaken een beetje bitter. De bladscheuten smaken beter als ze bedekt worden, zodat er geen of weinig bladgroen ontstaat. Vroeger werd in molshopen naar deze 'gebleekte' paardenbloembladeren gezocht, vandaar de naam molsla. En van de bloemen kun je heerlijk zoete limonade maken!

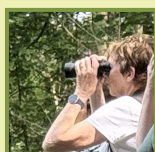
Nu verwacht ik niet dat iedereen na het lezen van dit pleidooi de paardenbloem massaal gaat verwelkomen en vertroetelen, maar een beetje compassie en mildheid zou mooi meegenomen zijn. Voor onze insecten!

IVN-wandeling in het kader van de Nationale Vogelweek

Van 11 tot en met 19 mei is de Nationale Vogelweek van de Vogelbescherming geweest. Een week vol activiteiten rondom vogels in Nederland. Ook onze vogelwerkgroep heeft op zaterdag 11 mei een wandeling georganiseerd door de Groene Long in Beek en Donk. Voor deze wandeling moest men zich aanmelden via een website van de Vogelbescherming, er zouden 15 plaatsen zijn. Een week vooraf waren er nog maar 4 aanmeldingen, dus er waren zorgen of het door kon gaan. Maar de voorspelling voor mooi weer in die week maakte alles goed en de inschrijving was donderdagmiddag ineens vol. En allemaal mensen van buiten Laarbeek, wat leuk!

Er waren ook enkele mensen die zonder inschrijving waren gekomen, dus hadden we een grote groep, die we opsplitten in twee groepen. De ene groep ging richting kanaal, de andere richting de Regt. Onderweg werden mooie waarnemingen gedaan, zoals de ijsvogel, gierzwaluwen en de kleine karekiet. Dat samen met het zonnetje en de gezellige deelnemers maakte van deze wandeling weer een succes.

Marrit de Jong

“Blij dat ik er onderdeel van ben”

In gesprek met Han Konings, voorzitter IVN Laarbeek

Han Konings bij de door zijn vader geplante koningslinde. Een boom die een bijzondere betekenis voor hem heeft.

In bomen klimmen

In de afgelopen jaren was Han werkzaam als ruimtelijk ontwerper en als European Tree Worker. “Als ruimtelijk ontwerper ben je veel bezig met landschappen en het stedelijk gebied, voornamelijk binnen aan een bureau. Boomverzorging is heel fysiek werk, vooral het klimmen in bomen is een soort sport.” Zijn huidige werkplek is de gemeente Gemert-Bakel waar hij zich als beleidsambtenaar met bomen bezighoudt, maar in zijn vrije tijd probeert Han met regelmaat nog te klimmen.

Geen opperhoofd

Via het Laarbeeks Landschap leerde Han de toenmalige voorzitter van IVN Laarbeek Ben Swinkels kennen. “Hij vroeg me of ik in het bestuur van het IVN wilde komen en later of ik voorzitter wilde worden. Ik had nooit de ambitie gehad om ergens voorzitter te worden. Ik zie me zelf niet als een soort opperhoofd. Maar ik ben blij met dit bestuur, het is vooral mooi dat we het samen doen. Soms zijn in het verleden dingen besloten of losgelaten en zo gebelevend. Daar lopen we tegen aan. Bijvoorbeeld de financiën. Daar hebben we onvoldoende grip op.”

Om zich in de vereniging in te werken is Han samen met de beleidsgroep kennis aan het maken met de werkgroepen. “Dat is erg interessant. We krijgen waardevolle informatie en horen mooie verhalen over het ontstaan van onze afdeling. We zijn bezig te bekijken hoe de werkgroepen hun toekomst zien. Bijvoorbeeld als het gaat om vrijwilligers. Het beste lijkt het je te richten op de pas gepensioneerden. De vraag is: hoe benaderen en begeleiden je nieuwe mensen? Werkgroepen moeten ook open staan voor nieuwkomers en ze meenemen en begeleiden.”

Han ziet in het IVN vooral een goede tegenhanger voor wat er in de politiek gebeurt. “We hebben allerlei activiteiten. Lezingen, wandelingen, evenementen zoals het kikkerconcert. We zijn zichtbaar in de media. Het gaat om een bewustwordingsproces. Dat gaat niet van de ene op de andere dag, het heeft tijd nodig. In de steden lijken groepen jongeren zich meer bewust van de noodzaak tot veranderen. Daar zijn al heel wat oude initiatieven zoals een eigen volkstuinje opnieuw ontdekt, het eten van verantwoord voedsel enz. Dat gaat ook doorsijpelen naar de dorpen.”

Sinds maart vorig jaar is Han Konings voorzitter van IVN Laarbeek. Daarvoor liep hij al een jaar ‘stage’ om kennis te maken met de vereniging. En om de overdracht van de voorzittershamer soepel te laten verlopen was hij een jaar vicevoorzitter. Tijdens de jaarvergadering in mei is Han met instemming van de vergadering herbenoemd tot voorzitter. Tijd om samen met Han terug te kijken en de blik op de toekomst van de vereniging te werpen.

Liefde voor paarden

Als dierenarts kwam de vader van Han dagelijks in het buitengebied. Het viel hem op dat daar veel van het oorspronkelijke landschap veranderde. Toen hij een stuk land kocht voor zijn paardenliefhebberij besloot hij om dat met streektypische landschapselementen in te richten. “Er was altijd wel werk op zo’n stukje grond. De liefde voor de natuur kreeg ik van huis uit en van mijn broer, die bosbouw heeft gestudeerd en brede interesse in de natuur heeft. Ik heb ook veel paard gereden. Dat is voor mij een mooie manier om door het landschap te trekken.”

We kennen de waarde van de natuur niet meer

Han is van mening dat er in de landbouw veel moet veranderen. “Boeren zijn in een bepaalde richting geduwd. Ze kunnen niet makkelijk zomaar veranderen. Vroeger gingen landbouw en natuur veel meer samen. Men gebruikte bomen en groen om het leven comfortabeler te maken. Als beschutting tegen wind, als schaduw en warmte. Dat is bij boeren maar ook bij burgers verdwenen. We hebben last van bomen, bladeren en insecten. We kennen de waarde van de natuur niet meer.”

Als voorzitter van IVN Laarbeek wil Han zijn steentje aan die bewustwording bijdragen. “Het is heel bijzonder hoe gedreven de vrijwilligers zijn, hoe hard er gewerkt wordt en wat er allemaal bereikt wordt. Ik ben vooral blij dat ik daar onderdeel van ben.”

Beleef de natuur

Plantaardig koken met Marrit

Tomaten

Een paar jaar geleden waren mijn echtgenoot Jeroen, onze hond Nala en ik op vakantie in Zuid-Frankrijk. We reden door de Franse Pyreneeën, vlakbij de Spaanse grens, toen we een kraampje langs de weg zagen met biologische groenten en fruit. Een man en vrouw in de kraam, een paar spelende kinderen erachter en een grote Pyreneeëse berghond die vanuit de schaduw het tafereel lag te aanschouwen. De kraam lag vol met courgettes, sappige meloenen, donkere kersen én de grootste 'coeur de boeuf'-tomaten die ik ooit had gezien, in allerlei kleuren en de vreemdste vormen. Uiteraard vertrokken we met een flinke voorraad vitamientjes voor de komende dagen.

Focaccia van de barbecue

Dit recept bewijst dat brood bakken niet moeilijk hoeft te zijn.

- Je hebt nodig:
- 500 gram bloem
- 7 gram droge gist (1 zakje)
- 2tl suiker
- Zout en peper
- 375ml handwarm water
- Extra vergine olijfolie, ongeveer 150ml
- 2 teentjes knoflook, in plakjes
- Een paar takjes rozemarijn
- Zoete tomaatjes, 8-10 stuks

Meer dan onderdeel van een salade

Tomaten zijn er in allerlei soorten, maten en smaken: groot, klein, volzoet of zurig, sappig of vlezig. Het zijn vruchten (ja, de tomaat is eigenlijk fruit) van een plant uit de familie van de nachtschade. Tomaten zijn heel gezond. Ze bevatten veel vitamine C. Daarnaast zitten ze vol van ijzer, calcium en zink. En ze bevatten lycopene, een antioxidant uit de groep van de carotenoiden.

Maar tomaten zijn vooral heel lekker en veelzijdig. Rauw, gekookt, gebakken, als saus, in hartige gerechten of zoetere. Hierbij wat recepten om te laten zien dat de tomaat meer is dan een onderdeel van een salade.

Meng bloem met gist, suiker, water en 30ml olijfolie en een beetje zout. Roer tot een egaal deeg. Laat een half uurtje rijzen op een tochtvrije plek. Vet je handen in en pak het deeg uit de kom. Trek een beetje uit en vouw dubbel. Doe dit nog een paar keer en leg terug in de kom. Laat weer rusten voor een half uurtje. Vouw dan weer op dezelfde manier het deeg en laat nog een keer rusten. Vet een gietijzeren pan in die op de barbecue past, het deksel moet nog op de barbecue kunnen.

Vet de knoflook en rozemarijn in. Doe het deeg in de pan. Vet nu je handen in en ga lekker kuiltjes drukken in het deeg met je vingers. Giet hier de overgebleven olijfolie in, wat grof gemalen zout en peper. Duw de tomaatjes in het deeg en verdeel knoflook en rozemarijn erover. Bak boven indirect vuur op de barbecue in ongeveer 20 minuten gaar. Het deeg is gaar als het hol klinkt als je erop klopt. Let op dat het niet verbrandt! Haal de rozemarijn van het brood bij het serveren. Lekker met wat boter.

Gegrilde tomaat

De 'coeur de boeuf'-tomaat is een vleestomaat die, zoals de naam al zegt, een vlezige structuur heeft. Ideaal om te grillen. Snij een dikke vleestomaat in plakken van een centimeter. Wrijf ze in met olijfolie en bestrooi ze met zout en peper (en eventueel tijm of rozemarijn).

Grill nu de plakken tomaat aan beide kanten tot er grillstrepen ontstaan. Lekker met wat balsamicostroop.

- - - Eet smakelijk! - - -

Kookworkshops IVN

Sinds enige tijd worden er kookworkshops gegeven bij het IVN, waarbij de nadruk ligt op duurzaam en plantaardig koken. Eerst door Annette Brand en Marrit de Jong, maar met de verhuizing van Annette is er helaas een einde gekomen aan deze samenwerking. Maar niet getreurd, de kookworkshops worden voortgezet! Carla Leenders gaat samen met Marrit de workshops geven. Carla heeft veel ervaring in plantaardig koken en ze weet veel van moestuinieren.

De eerste workshop zal plaatsvinden op zaterdag 6 juli van 14.00 tot 16.00 uur. De bijdrage is 10 euro (contant/gepast of via Tikkie te betalen). Er zal worden gekookt, gegeten en je gaat naar huis met nieuwe recepten en ideeën. Inschrijven kan via koken@ivnlaarbeek.nl. Reageer snel, want er is maar plek voor 6 deelnemers. Tot dan!

Scholenwerkgroep

Het doel van deze werkgroep is:

kinderen op speelse wijze de natuur laten ontdekken en beleven.

Kinderen leren met al hun zintuigen, niet alleen door te lezen en te luisteren, maar vooral door te voelen, te ruiken, te beleven en te doen. Wij vinden het daarom belangrijk dat kinderen juist ook buiten de klas kennis kunnen maken met de natuur. Spelen in de natuur is leuk en gezond en je leert het beste over de natuur als je er middenin staat!

Bij elke activiteit sluiten we aan bij minstens 1 à 2 SLO-kerndoelen van het leergebied 'Oriëntatie op jezelf en de wereld'.

Welke activiteiten bieden wij aan?

November 2024 voor groep 6

Boomfeestdagen

Aan de hand van een PowerPoint-presentatie laten we zien en horen waarom bomen zo belangrijk zijn voor ons en voor het leven op aarde. Daarna gaan we naar buiten en leren op speelse wijze hoe een boom groeit, hoe je een boom meet en wat er van, in en onder de boom leeft.

Januari 2025 voor groep 7-8

Vogels leren kennen en meedoen met de jaarlijkse nationale vogeltelling

In januari beginnen de vogels weer actief te worden. Door middel van een visuele presentatie leren kinderen een aantal vogels en vogelgeluiden te herkennen. Ze worden enthousiast gemaakt om vogels in de winter te helpen en om mee te doen aan de vogeltelling.

Mei 2025 voor groep 1-2

Zintuigen: 'Wat hoor, zie, ruik, proef en voel ik?'

Door hun zintuigen te gebruiken, verkennen kinderen de natuur in en om De Bimd. Door te kijken, te ruiken, te proeven, te voelen en te luisteren, kunnen ze zich verwonderen over planten, bomen en dieren. Bladeren, dode takjes, aarde, mos... Merken de kleuters dat alles verschillend ruikt? Voelen ze dat de stam van een beuk veel gladder is dan die van een eik of kastanje? Je zal zien, hoe langer je rondkijkt, hoe meer je ziet, hoe meer details, hoe meer kleuren, hoe meer verschillen.

Juni 2025 voor groep 3-4-5

Fototentoonstelling Kieknou: 'Heel dichtbij'

Het bezoek bestaat uit twee onderdelen. Binnen in het gebouw is een fototentoonstelling waarbij de kinderen spelenderwijs worden uitgedaagd om de natuurfoto's goed te bekijken. Veel van de foto's tonen details die je normaal niet zo makkelijk te zien krijgt. Zo kun je bestuderen hoe bijvoorbeeld de snavel van een vogel of de haartjes op het lijf van een vlinder eruitzien, zonder dat ze wegvliegen.

In onze mooie natuurtuin De Bimd gaan de kinderen o.a. met behulp van loepjes ontdekken hoe alles van heel dichtbij eruitziet en mogen ze het 'blotevoetenpad' ervaren.

Tijdsduur: Per activiteit ongeveer 1,5 uur.

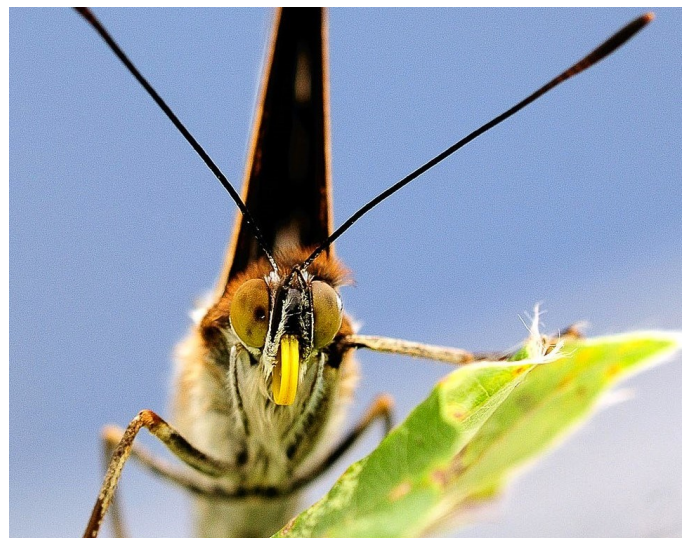
Locatie: Natuurtuin De Bimd

Meedoen of meer informatie:

Als je het leuk vindt om met je school of groep mee te doen, dan ben je van harte welkom.

Neem (ook voor meer informatie) contact op met Geri Marinussen, coördinator scholenwerkgroep, e-mailadres: scholenwerkgroep@ivnlaarbeek.nl

Ook buiten deze activiteiten kun je ons benaderen als je hulp nodig hebt bij een natuuractiviteit.

Weerschijnvlinder, deel van een foto van Michel Verhoeven

'De ooievaarspaal moet nodig een andere plek krijgen en we hebben een drooghok nodig voor al het wilgenhout dat we gebruiken bij het vlechten'. Met deze zin wordt al direct een deel van de taken van IVN Laarbeek tijdens NL-Doet 2024 omschreven en vastgelegd. Voor vrijdag 15 maart heeft een groep mensen van ASML Veldhoven zich aangemeld. In het kader van hun programma vrijwilligerswerk (Volunteer Programme) krijgen zij de mogelijkheid voor 8 uur per jaar vrijwilligerswerk te doen tijdens hun werktijd. En zij hebben fantastisch werk geleverd! In korte tijd werd in samenwerking met ons eigen 'personeel' een drooghut voor wilgentakken gebouwd, werden bankjes voor bij de vertelboom in elkaar gezet en verleenden zij samen met enkele andere vrijwilligers assistentie bij het plaatsen van de ooievaarspaal. Daarbij moest een diep gat 'gespoeld' worden, waar de stalen houder van de paal in werd geplaatst, een zwaar karwei, dat mede door een cameraman van de MooiLaarbeekKrant werd vastgelegd.

Op zaterdag werd de 'oude' ooievaarspaal in de houder vastgeschroefd en kon er een steiger worden opgebouwd om het door vlechters ontworpen nest op de paal te kunnen zetten. Een spectaculair en hoogstaand stukje werk. Intussen waren diverse leden bezig met het onderhoud van de tuin, de schuur en het gebouw. Op het muziekpodium werden bewoners van 't Heuveltje geholpen met nestkastjes timmeren en bij de fotokijkhut werd een nieuwe vijver geplaatst. Wat is er hard gewerkt, ook door de cateringploeg die voor een heerlijke lunch zorgde. Twee drukke dagen waar iedereen met volle tevredenheid naar terug zal kijken!

De ijsvogel - Alcedo atthis

Een van de mooiste vogels van Nederland vind je op meerdere plaatsen in Laarbeek. De voortplanting en verspreiding van de ijsvogel is zeker interessant te noemen. De aantallen zijn opzienbarend toegenomen, met daar tegenover de bedreigingen. Dit alles komt terug in dit artikel.

Voortplanting

Het mannetje zoekt een territorium op. Het vrouwtje gaat vervolgens op zoek naar een mannetje. Samen gaan ze eerst een geschikte nestlocatie zoeken. Dit is in een steile oeverwand waar ze een nestgang van 70-100 cm diep in maken. Vervolgens probeert het mannetje het vrouwtje te verleiden door het aanbieden van een vis, met de kop naar voren. Zodra die geaccepteerd is, kan er worden overgegaan tot copulatie. Het vrouwtje zal dan elke dag een ei leggen. Ze legt 6 - 7 eieren. Na het leggen van het laatste ei gaan zowel het mannetje als het vrouwtje over tot het uitbroeden van de eieren. Na 18 - 21 dagen komen de eieren uit. De jonge ijsvogels worden naakt en blind geboren. Pas na 8 dagen gaan de ogen open. Vaak vliegen de jongen op de 26^e dag uit. Vooral de laatste 2 weken voordat de jongen uitvliegen, moeten de ouders veel vissen voor ze vangen.

Elk uur een vis nodig

Een ijsvogel eet voornamelijk vis, met daarnaast ook libellen en kevers. De ijsvogel zit op een tak boven het water en zoekt in het water naar vissen. Zodra hij die ziet, duikt hij met zijn snavel vooruit in het water en pakt het visje met zijn lange snavel uit het water. Daarna vliegt hij terug naar dezelfde tak. Dan slaat hij de vis tegen de tak dood en met de kop van de vis naar voren laat hij de vis zijn bek in glijden. Voor zichzelf heeft de ijsvogel elk uur een vis nodig, maar als er jongen zijn, heeft hij er een veelvoud van nodig. Het is dus hard werken als de jongen groter worden.

Leren vissen vangen

Op dag 26 vliegen de jongen uit. Meestal allemaal op dezelfde dag, maar het kan ook in twee dagen. Het kan dus voorkomen dat je bij het uitvliegen meerdere jongen bij elkaar op een tak ziet zitten. Dat zijn geluksmomenten. Na het uitvliegen leren de ouders de jonge ijsvogels ook vissen te vangen. Dit is heel erg moeilijk maar ze moeten het snel onder de knie krijgen, want de ouders willen de jongen zo snel mogelijk bij het ouderlijk nest vandaan hebben omdat ze met een tweede nestje aan de gang willen. Vier dagen na het uitvliegen moeten de jonge ijsvogels zich dan ook al zelf kunnen redden. Het is heel gebruikelijk dat er per jaar 3 nestjes groot gebracht worden en bij uitzondering zelfs 4. Gezien ons zachte klimaat wordt verwacht dat dit vaker gaat plaatsvinden.

Ijsvogels zijn voor hun voedsel afhankelijk van helder water en vis. Bij langdurige vorstperiodes blijven er vaak maar weinig ijsvogels over. Na de zeer strenge winter van 1962-1963 waren er nog maar 8-10 broedparen in Nederland over. Maar door het snelle vermeerderen van 3 broedsels per jaar met 7 jonge ijsvogels kunnen ze zich ook weer snel herstellen. Zo zie je maar dat de natuur het allemaal zelf regelt. Tot 2000 waren er in Nederland gemiddeld 200 tot 250 broedparen. Daarna is dat opgelopen naar 1000 broedparen in Nederland per jaar. Door de minder strenge winters, het schonere water en door het aanleggen van kunstmatige broedplaatsen is het aantal broedparen flink toegenomen.

Kunstnesten

Ijsvogels maken graag gebruik van kunstnesten of door de mens geprepareerde oevers. Het meest eenvoudige is om oevers die minimaal 1 meter boven het water uitsteken recht af te steken over een oppervlakte van 1 bij 1 meter en een begin te maken van een nest (diametrisch gat 3-5 cm en 30 cm diep).

*Tekst Jan Koot
Foto's Marcel van de Kerkhof en Jan Koot*

De ijsvogel maakt het nest dan zelf wel af. Een andere optie is om betonblokken met gaten erin langs de oever van het water te plaatsen met daarachter een meter grond. Ijsvogels broeden ook graag in wortelkluiten van omgevallen bomen. Ook in Laarbeek broedt een ijsvogel daar in.

Ijsvogels verspreiden zich vaak binnen een straal van 10 km van het nest. Als geschikte broedlocaties ontbreken kan zich dat uitbreiden naar 20-50 km van de broedlocaties. Sporadisch worden er ook ijsvogels, geringd in Nederland, teruggevonden in Frankrijk en Duitsland, op een afstand van meer dan 250 kilometer. Eén ijsvogel is terug gevangen in Zuid Spanje (950 km) en één zelfs een keer in IJsland, waar gewoonlijk geen ijsvogels voorkomen. Die is waarschijnlijk meegelift op een boot. Verder komen ijsvogels wel in heel Europa voor.

Veldonderzoek

Er was tot voor kort niet zo veel bekend over de verspreiding van de ijsvogel. De resultaten van een veldonderzoek tussen 1965 en 1972 zijn heel recent uitgewerkt en de resultaten daarvan zijn terug te lezen in het boek 'Ecologie en verplaatsingspatroon van de ijsvogel' door Frans van Erve en Henk Moller Pillot. Bij dit veldonderzoek zijn meer dan 260 ijsvogels geringd en 7 jaar gevolgd in het gebied Oost-Brabant en Vlaanderen. Hieruit is naar voren gekomen dat ijsvogels gemiddeld maar 2 jaar oud worden en het mannetje en het vrouwtje niet trouw zijn aan elkaar. Dit kan per broedsel in hetzelfde jaar nog verschillen. De ijsvogel is in Nederland een standvogel die nauwelijks trekgedrag heeft, voor 90 % vis eet en 70 km per uur kan vliegen.

Er zijn meerdere mythes en sagen over de ijsvogel. Waar de naam vandaan komt, is een mooi verhaal. In Nederland ziet men de ijsvogel weinig maar zodra het vriest en er ijs op de sloot ligt, komen ze op de wakken af om toch nog vis te kunnen vangen. Dat heeft hem dat de naam ijsvogel opgeleverd. Er zijn nog meer mooie verhalen over waar de naam vandaan komt.

De jonge natuuronderzoekers

Woensdag 13 maart

We krijgen bezoek van Theo de Jong. Hij brengt voor ons allerlei dierlijke archeologische vondsten mee. We zijn benieuwd en laten ons verrassen. Voordat de kinderen binnen komen heeft hij veel materiaal klaar gelegd waarmee wij aan de slag kunnen.

Een bottenpuzzel

Maar voor het zover is gaat hij vertellen over zijn werk en hoe hij aan al die botten is gekomen. Het is zo boeiend voor de kinderen, ze hangen aan zijn lippen. Na al die mooie vertelsels gaan we aan de slag in vier groepen. Er wordt om de twintig minuten gewisseld. Een groep gaat aan de slag met een levensgrote puzzel van een hert. En nu denken jullie aan puzzelstukken inleggen, nee..., het is de bedoeling dat alle echte botten van het hert op de juiste plaats in de puzzel worden gelegd. Een heel karwei, maar boeiend!!!

Over een skelet van een hond is een raster gezet. Kinderen krijgen een vel papier met dezelfde raster erop getekend. En nu proberen om het skelet van de hond na te tekenen. Op een andere tafel liggen tientallen gebitten. Van grazers, knagers en jagers. Ook liggen er dierenplaatjes bij. Theo legt de kinderen uit waar ze op moeten letten en vraagt ze het juiste dier bij het juiste gebit te leggen. Ja... dat is moeilijk. Wat verderop liggen op een tafel een lange rij schedels. Van hele grote tot hele kleine. Ook staat er een doos met plastic diertjes. Goed kijken en zet het juiste dier bij de juiste schedel. Zijn we verrast?? Ja, het was een boeiende, fijne, leerzame maar vooral interessante verrassing. Theo, namens de leiding, maar vooral namens de kinderen, hartelijk bedankt!!

Woensdag 10 april

Vandaag hebben we imker Joyce van Boekel op bezoek. Ze gaat ons alles vertellen over de bijen en dat doet ze op een fantastische manier. Aan de hand van beelden vraagt ze kinderen of ze het verschil kennen tussen bijen, wespen en hommels. Dat weten ze allemaal. Ze laat zien hoe bijen leven en welke taken bijen hebben. Wat moeten die hard werken!!

Hele dag eitjes leggen

Dat wil zeggen, alleen de werksters. De mannetjes, darren, doen helemaal niks. Alleen wachten tot er een koningin uitvliegt en er dan snel achteraan. Alle werksters hebben een andere taak zoals: korf bewaken - stuifmeel verzamelen - nectar binnenbrengen - het broed verzorgen - de koningin verzorgen - zeskantige cellen maken van was - voedselvoorraad aanleggen. Werksters leven zo'n 6 weken. Darren gaan voor de winter dood. Dat noemen we darrenslacht. De koningin, die de hele dag eitjes legt, blijft haar hele leven in de kast of korf en wordt enkele jaren oud.

van IVN Laarbeek

Honing proeven en kaarsjes rollen

Na al deze informatie worden de kinderen in drie groepen ingedeeld. De eerste groep gaat naar buiten om naar de bijenkorf in de tuin te kijken. Daar geeft Joyce uitleg. Spannend! De tweede groep blijft binnen en mag honing proeven die de bijen hebben gemaakt van de nectar. Er worden ook kaarsjes gerold van honingraten en een informatieblad ingevuld. De derde groep krijgt een korte uitleg over de werking van uv-licht en mag bijen maken van elzenpropjes. Het is een drukke middag, maar heel leuk. De kinderen blijven enthousiast. Heel veel dank aan Joyce!

Antoinette van Bree

Woensdag 8 mei, naar de vlindertuin

Woensdagmiddag 8 mei gingen de kinderen van het Jeugd IVN op "vlinder safari" in de vlindertuin in Gemert. We werden ontvangen met een leerzaam praatje, dat gegeven werd door een van de medewerkers. Alles wat we over vlinders wilden weten, en nog veel meer, kwam aan de orde. Er werden poppen en rupsen rondgegeven, zodat we die van heel dichtbij konden bekijken.

Als we heel rustig bleven zitten liet de medewerker ook een prachtige vlinder rondgaan om van dichtbij te bewonderen. Het was een atlasvlinder, een van de grootste vlinders op aarde. De vlinder heeft de tekening van slangenkoppen aan de uiteinden van de vleugels, echt mooi om te zien. Het is een nachtvlinder, hij sliep en bleef al die tijd gewoon stil zitten op een stok.

Na deze interessante uitleg was het tijd om zelf op pad te gaan in de vlindertuin. Er is een kas die vol staat met allerlei planten. De vlinders vliegen er los in rond, bij de in- en uitgang hangen plastic flappen zodat ze niet mee naar buiten kunnen gaan. Wat waren er veel te zien. Overal waar je keek zag je vlinders. In prachtige kleuren, grote maar ook kleinere. Ze waren prima te bekijken, kwamen zelfs af en toe op je zitten. Er was ook een apart kastje met daarin poppen, waarvan er enkele aan het uitkomen waren zodat je dit heel goed kon zien.

Speurtocht

Iedereen kreeg een speurtocht mee, de meerkeuzevragen stonden verspreid op bordjes in de tuin en wie alles goed had ingevuld kreeg als uitkomst de naam van een vlinder.

Als je klaar was met de speurtocht in de kas kon je ook nog buiten een speurtocht maken in de plantentuin, maar de meeste kinderen kwamen hier niet aan toe. Op het einde kon de speurtocht met uitkomst worden ingeleverd en als prijsje was er voor iedereen een (plastic) vlinder of rups naar keuze.

Het was een leuke middag, de tijd ging veel te snel, de meeste kinderen wilden nog helemaal niet weg maar ja, de ouders stonden al een tijdje te wachten.

Wilma Martens

De jonge natuuronderzoekers

Opschoondag vanuit de Bimd van IVN Laarbeek

Onze bijeenkomst in maart is een keer niet op donderdagavond, maar op zaterdagochtend 23 maart. We lopen namelijk mee met de landelijke opschoondag. Jaarlijks organiseert Nederland Schoon een landelijke opschoondag om zwerfafval aan te pakken. Zwerfafval vormt een groot probleem voor onze natuur. Dieren kunnen erin verstrikt raken of gewond raken, plastic brokkelt af tot microplastics die overal in komen en glas kan in combinatie met zonlicht voor brand zorgen.

De opschoondag wordt in Laarbeek georganiseerd door Laarbeek Schoon. Zij hebben gezorgd voor materialen en routes. We zijn niet de enige aanwezigen, er zijn ook andere vrijwilligers.

We beginnen om 10.00 uur bij de Bimd. We krijgen eerst uitleg en daarna maken we groepjes en krijgen we spullen en routes uitgereikt. Routes dicht bij de Bimd, maar ook groepjes die helemaal tot Helmond moeten lopen. Dan gaan we op pad. De kinderen gaan meteen enthousiast aan de slag. Binnen mum van tijd is er rond de Bimd geen vuiltje meer te bekennen. Er wordt onderweg van alles gevonden. Veel sigarettenpeuken, plastic zakken en snoeppapiertjes. Maar ook vapes, glazen, een kerstbal en zelfs geld wordt gevonden. De zakken worden snel zwaar. Er zijn onderweg ook uitdagingen. In diepe sloten en onder brugjes wordt ook afval gespot. De kinderen maken er een sport van zoveel mogelijk afval weg te halen, maar soms moeten we ze voor gevaar (en voor natte voeten) behoeden. Nat worden we overigens toch wel, het weer werkt niet heel goed mee.

Maar als we om 12.00 uur bij de Bimd onder de overkapping zitten, komt gelukkig de hagel pas. Wij zitten dan al veilig uit te rusten en te wachten op een lunch die door het IVN wordt georganiseerd. Soep, broodjes, veel soorten beleg en lekker drinken: het gaat er goed in na deze ochtend hard werken. Na gezellig bij te praten met de kinderen en ook de vele (groot-)ouders die mee zijn gekomen als extra begeleiding, sluiten we de dag af met een volle maag en vooral met een goed gevoel. Volgend jaar weer!

April, fotograferen met Kieknou

We hebben deze keer een bijeenkomst samen met Kieknou over hoe er naar natuur kan worden gekeken. Maak je een foto van heel dichtbij (macro) of verder weg? Hoe zorg je dat je een mooi perspectief krijgt? Daarbij moeten de kinderen met hun handen een frame vormen en dit als kader gebruiken om rond te kijken en te zoeken naar de perfecte plek voor een foto. In de tuin van de Bimd worden op verschillende plekken opdrachten uitgevoerd om mooie foto's te maken. Deze worden door Kieknou beoordeeld en op het kikkerconcert weer tentoongesteld. We zijn reuze benieuwd wat voor mooie plaatjes er dit jaar geschoten zijn.

van IVN Laarbeek

Zo
ingespannen
bezig,
dat gaan
topfotografen
worden!

Mei, prutten in de Aa

Samen met de waterwerkgroep gaan we bij de Aa prutten. Ofwel: schepnetten mee en op zoek naar vissen, kreeftjes en salamanders. Van die laatste helaas geen exemplaren gevonden. De poel waar ze zitten is zo vol gegroeid met riet dat we er niet bij kunnen. Maar gelukkig kunnen we in de sloten in de buurt wel genoeg vinden. Zo vinden we een bloedzuiger, verschillende soorten grondels en voorntjes, watertorren, larven van libellen en rivierkreeften. De waterwerkgroep heeft een waadpak voor de kinderen, maar wanneer deze bezet is, gaan er steeds meer schoenen en sokken uit en lopen kinderen op blote voeten in het water. Gelukkig is het lekker weer, ondanks de slechte voorspellingen, maar het water is nog wel koud! De avond wordt afgesloten met wat drinken en uitleg over de vondsten door Marcel.

Nieuwe begeleiders jeugd-IVN gezocht!

In 'De Bimd' lees je ieder kwartaal enthousiaste verslagen van de activiteiten van het jeugd-IVN. Een keer per maand komen we bij elkaar en zijn dan bezig met allerlei interessante dingen uit de natuur: uilenballen uitpluizen, slootje prutten, zelf natuurfoto's maken, een paddenstoelenwandeling, diersporen zoeken, nachtdieren speuren of een bezoek brengen aan het vogelasiel of de vliedertuin. Elke keer is het weer wat anders.

Dat jeugd-IVN bestaat al tientallen jaren. Vroeger één groep met kinderen, de meesten van de basisschool en soms een paar kinderen, die de overstap naar de middelbare school al hadden gemaakt. Steeds onder leiding van een wisselende groep enthousiaste IVN-leden. Henk van Beek, Judith van Schijndel, Marcel van de Kerkhof, Diny van den Heuvel, Martien van Loon zijn enkele namen, die samen met anderen een aantal jaren het jeugd-IVN draaiende hebben gehouden.

De laatste tien jaar heeft het jeugd-IVN twee groepen. Een op de woensdagmiddag voor kinderen van groep 4, 5 en 6 en een op de donderdagavond voor kinderen van groep 6, 7 en 8.

Voor het jeugd-IVN is erg veel belangstelling, beide groepen zitten dit jaar weer vol met 21 leergierige jonge natuurvorsers. En ook onze wachtlijst loopt elk jaar vanzelf weer vol. Eigenlijk is er zo veel belangstelling dat we niet elk jaar iedereen een plaats kunnen geven. Soms moeten kinderen meer dan een jaar wachten voor ze mee kunnen doen.

DAAROM zoekt de leiding van het jeugd-IVN nieuwe begeleiders.

Niet omdat wij (5 mensen bij de jongste jeugd en 5 bij de oudere jeugd) het beu zijn, in tegendeel, het geeft ons elke keer weer enorm veel energie en voldoening als we weer twee uurtjes met de jonge natuuronderzoekers bezig zijn geweest. Maar ook wij hebben, zoals vele IVN'ers binnen onze vereniging, niet het eeuwige leven en dus houdt het een keer op. We gaan nu nog wel even door, maar toch ...

Dus ben jij een enthousiast IVN-lid met een brede belangstelling voor allerlei zaken in de natuur? Meld je dan aan om een aantal keren met ons mee te doen. Zo kun je ervaren hoe leuk het is om bij het jeugd-IVN de kinderen wegwijs te maken in de natuur! Je zult genieten van hun belangstelling en enorme enthousiasme!

Moet je daarvoor geschoold zijn en deskundig op het gebied van vogels, planten, paddenstoelen of wat dan ook uit de natuur. Nee, een beetje met kinderen kunnen omgaan is een vereiste, maar wie kan dit niet.

Heb je interesse of wil je graag een keer meekijken of meehelpen tijdens een jeugdactiviteit, laat dat dan weten aan:

Cees Dietvorst, jeugd-IVN groep 4 en 5
E-mail: jeugdWo@ivnlaarbeek.nl

Diny Leijte, jeugd-IVN groep 6, 7 en 8
E-mail: jeugdDo@ivnlaarbeek.nl

Niet op iedere slak zout leggen

Mijn eerste kennismaking met slakken was toen ik als klein kind bij de gootsteen stond met een pomp erboven. Terwijl mijn moeder mijn haren stond te vlechten, tilde ik het rood-wit geblokte gordijntje op en daar kropen ze, van die vieze gele, later zag ik ze ook bij ons in de kelder. De remedie van mijn moeder was: strooi er maar wat zout op! Het hielp wel even maar er kwamen telkens nieuwe, nu weet ik beter.

Momenteel is het echt slakkenseizoen. Waar je ook kijkt, in de tuin, bij het uitlaten van de hond, zelfs in het dorp op de stoepen: overal slakken. Naaktslakken, bruine, zwarte, donkerbruine en gele, huisjesslakken met mooie gekleurde ringetjes, segrijnslakken van heel licht tot donkerbruine gestreepte huisjes. En we hebben er allemaal een hekel aan. Ze kraken of splashen onder je schoenzolen uit elkaar, ze kruipen tegen je ramen met hun slijmsporen, ze vreten je planten op en ga zo maar door. Het zijn geen echte aabare beestjes, maar toch zijn ze nuttig. Het zijn echte opruimers.

Wat kunnen we doen om toch een beetje van ze te gaan houden? Er zijn veel planten die een natuurlijke weerstand hebben opgebouwd tegen slakken zoals aroma's. Bittere, giftige of harige planten zoals akelei, schildpadbloem, winterharde geraniums, kruipend zenegroen, vingerhoedskruid, Zeeuws knoopje, herfstanemonen, pluimspirea, nieskruid, lavendel, hortensia, klokjesbloem, purperklokje, mombretia, cyclamen, vrouwenmantel, varens, fuchsia's, Oostindische kers en wolfsmelk. Dus genoeg alternatieven voor de hosta's!

Ga ook eens op zoek naar de tijgerslak in je tuin. Deze slak eet namelijk andere slakken, dus laat die gerust kruipen. Een milieuvriendelijke manier om slakken te verjagen is fijngemaakte eierschalen of koffiedras rond de planten strooien die ze lekker vinden. Dat vinden ze niet fijn aan hun zolen. Iets minder vriendelijk maar het helpt wel: een jampot gevuld met bier ingraven trekt slakken aan. Ze verdrinken wel maar misschien een beetje beneveld door de alcohol.

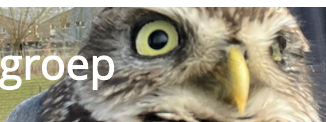
Dus al met al: probeer een beetje vriendelijk te zijn voor slakken. Niet op ieder slakje zout leggen.

Diny van den Heuvel

Van de uilenwerkgroep

Jan Koot

Kerkuilenkasten ophangen

In de mand maart hebben Boudewijn van Liempt en Jan Koot ruim 40 uur besteed aan het ophangen van uilenkasten. Ook René Rooijackers heeft een zaterdag geholpen. Vooral de kerkuilenkasten zijn lastig op te hangen omdat een kerkuilenkast altijd binnen of onder een overkapping hangt. In één geval hebben we twee kerkuilenkasten opgehangen in een oude stal. Hiervoor hebben we gaten moeten boren door de 30 cm dikke muur. Dat moet netjes en strak gebeuren omdat het gat altijd zichtbaar blijft, vooral gezien vanuit de buitenkant. Aan de binnenkant van de loods hebben we op twee gordingen een plank gemaakt. Hier is de kerkuilenkast op gezet. De kerkuilenkast heeft een rechthoekige koker van 14 x 17 cm en een lengte van 30 cm die door het gat van de muur gaat. De kerkuil kan dan via de koker in de kerkuilenkast komen maar niet in de schuur/loods zelf waar de kerkuil anders de hele boel vies zou maken met zijn uitwerpselen.

Kerkuilen, foto Kieknou

De steenuilenkast

Een steenuilenkast hangt vaak aan een beugel in een boom. Dit ophangen gaat vaak makkelijker. We zoeken dan een geschikte locatie, met een open aanvliegroute.

Ook hebben we steenuilenkasten aan de binnenkant schoongemaakt. Bij het openen van de kast kloppen we eerst op de kast om te kijken of er geen steenuilen in zitten. Die schuilen vaak overdag ook in de kast. Zie ook foto. Ze zijn dan nog niet aan het broeden maar hebben al wel vast de kast gereserveerd om er te gaan broeden. We pakken de steenuil er dan voorzichtig uit, maken de kast schoon en plaatsen de steenuil weer terug. Het voorzichtig mogen vasthouden van een steenuiltje is wel de kers op de taart van het vrijwilligerswerk.

Sprinkhanen van natuurtuin De Bimd

Tijdens en net na mijn studie heb ik veel sprinkhanen geïnventariseerd en bestudeerd. Daarna is het, bij mij, wat rustiger geworden rond de sprinkhaan maar in mijn achterhoofd heb ik altijd het plan gehad om het weer op te pakken. Vorig jaar was het zover. Om er weer wat in te komen besloot ik eerst de sprinkhanen rond de Bimd te gaan bekijken en daarna de rest van Laarbeek stukje bij beetje te gaan inventariseren.

Iets over sprinkhanen

Er zijn in Nederland zo'n 60 soorten bekend. De laatste jaren zijn er, door de klimaatverandering, wat soorten bij gekomen. Sprinkhanen worden verdeeld in twee groepen. De langsprietten (met lange antennes zoals de sabelsprinkhanen en de krekels) en de kortsprietten (met antennes korter dan de lichaamslengte zoals de veldsprinkhanen en de doornsprinkhanen).

Behalve de lengte van de antennes zijn er nog twee duidelijke verschillen tussen deze twee groepen. De langsprietten hebben een legboor waarmee ze de eitjes afzetten in de bodem, plantenstengels of bladeren. De kortsprietten hebben geen legboor. Ze zetten de eipakketten af in de bodem of tussen de vegetatie.

Een ander verschil is de manier waarop ze geluid maken. De langsprietten (sabelsprinkhanen en krekels) wrijven de voorvleugels over elkaar om te tjirpen. De kortsprietten (veldsprinkhanen) wrijven hun achterdij langs hun voorvleugel. Doornsprinkhanen maken geen geluid.

De inventarisatie

Vorig jaar ben ik een aantal dagen in de velden rond de Bimd gaan kijken en luisteren naar de sprinkhanen, gewaepend met een vlindernetje, loep en determinatieboekje. Het mooie van het inventariseren van sprinkhanen is dat het met mooi weer moet gebeuren, want dan zijn ze actief en aan het tjirpen. Een groot deel van de soorten kun je aan het geluid herkennen.

Over het algemeen geldt dat je in vier velddagen tussen juni en september de aanwezigheid van de meeste soorten in een gebied kunt vaststellen. Voor de veldkrekkel, veenmol en de doornsprinkhanen kun je het beste wat eerder op stap gaan, tussen april en juni.

Totaal heb ik 8 soorten in het gebied rond de Bimd waargenomen, vier sabelsprinkhanen, drie veldsprinkhanen en één doornsprinkhaan (zie tabel). Op de foto's staan voorbeelden van deze drie groepen. Een paar soorten die ik, vanwege het biotoop, er wel had verwacht, heb ik niet aangetroffen. Zoals de boomsprinkhaan en de struiksprinkhaan. Ik moet dus nog een keertje terug.

Sprinkhanen van de Bimd

Sabelsprinkhanen

Zuidelijk spitskopje

Gewoon spitskopje

Greppelsprinkhaan

Grote groen sabelsprinkhaan

Veldsprinkhanen

Ratelaar

Krasser

Moerassprinkhaan

Doornsprinkhanen

Zeggedoorntje

Bat-detector

Als je ouder wordt, is het geluid van sommige soorten moeilijker te horen. Special hiervoor heb ik een bat-detector aangeschaft die het geluid omzet naar een hoorbaar geluid. Dit kan een goede aanvulling zijn tijdens een inventarisatie.

Na de Bimd wil ik nog meer gebieden in Laarbeek gaan inventariseren om zo een beeld te krijgen welke soorten in onze gemeente voorkomen. Ook ga ik het zonnepark de Blauwe Poort monitoren. Sprinkhanen inventariseren is een leuke bezigheid. Je bent bezig in de natuur met mooi weer en het is een leuke diergroep die redelijk gemakkelijk op naam te brengen is. Wat wil je nog meer!

Jac Musters

Beleef de natuur

Plantenbeurs

Wat een leuk initiatief van IVN Laarbeek en Volkstuinvereniging De Koppel Uit Aarle-Rixtel. Het ruilen, kopen en verkopen van planten op een echte plantenbeurs. Op zaterdag 4 mei was het zo ver. In natuurtuin De Bimd van IVN Laarbeek worden de plantjes uitgesteld. Gewoon in kistjes, tassen of in potten op de grond. Plantjes die mensen over hebben, stekken van struiken en bomen, bollen en knollen, het is allemaal op deze beurs te vinden. Het enthousiasme van de aanbieders is groot. En veel van het aangeboden is ecologisch verantwoord, want bij beide verenigingen staat de natuur hoog in het vaandel. Zelf heb ik een mooie guldenroede weten te bemachtigen. "Wat kost hij", vaag ik de 'verkoopster'. "Even aan mijn moeder vragen", is het antwoord. Daar komt moeder al aangeend. "Niets", laat ze me weten. Ze vindt het al leuk genoeg om hier te zijn. En het is een bijzonder geslaagde activiteit geworden. Voor herhaling vatbaar!

Anneke

Jolien Lamberts van Volkstuinvereniging De Koppel is een van de initiatiefnemers van de plantenbeurs. Zij had een heel scala aan planten in de aanbieding.

Omroep Brabant kwam met het 'Buske'.

Groenmanifestatie 22 mei 2024

Piet van Thielplein, Beek en Donk

We hebben als IVN twee tafels ingericht voor informatie. Met een kist met vlinders, een bak met allerlei huis- en tuinsecten, zoekkaarten, doorloepjes met bijen, hommels en een vlieg. En een binoculair met een bij eronder. Aan de tweede tafel zijn bijtjes gemaakt van elzenpropfen.

De hele middag was een groot succes. Het was veel drukker dan de organisatie verwacht had. Er waren honderden kinderen. Onze bijtjes waren een groot succes en er zijn er heel veel gemaakt. Ook de informatietafel is druk bezocht en de binoculair was een hit.

Tekst en foto's Wilma Martens

Kikkerconcert 2024

Tekst Anneke / Foto's Redactie, Kleknou,

Geslaagd evenement

De evenementenwerkgroep van IVN Laarbeek kan weer terugkijken op een bijzonder geslaagd Kikkerconcert op zondag 2 juni. Het weer speelde deze keer ook mee, niet te warm en niet te koud. Heerlijk weer om iets te ondernemen. Honderden belangstellenden wisten dan ook de weg naar natuurtuin De Bimd te vinden.

Marianne de Jong, een van de organisatoren, geniet zichtbaar. Tientallen vrijwilligers maken deze dag mogelijk. Een dik verdiende pluim voor al die mensen!

Het prutten in de vijver is altijd een succes. Kinderen gaan, vaak met een zelf meegebracht schepnetje, aan de slag in de vijver. De vangst wordt nauwkeurig onderzocht.

Marianne Swinkels leest bij de vertelboom voor over de avonturen van Kikker. Ook de kraam van de bieë is in bij het jonge publiek.

En wat wordt er flink getimmerd om een nestkastje mee naar huis te nemen! Voor een mooie schmink wil je wel even in de rij staan. En daarna schoenen en sokken uit voor het blote-voetenpad!

Gezellige drukte

In en rond De Bimd is het de hele middag een gezellige drukte. Bij de ingang van het gebouw staan de kramen opgesteld. Er zijn natuurlijke producten uit Griekenland te koop van de organisatie Terug naar de Natuur. En ook een kraam met natuurlijke jam en siroop lokt de lekkerbekken onder de bezoekers. Een houtbewerker laat zijn machine naar hartenlust snorren. De mooiste objecten zijn het resultaat. Bij de kraam van vogelwerkgroep De Ortoolaan testen veel bezoekers hun vogelkennis door het spelen van enkele spellen. In het gebouw is de expositie van fotowerkgroep Kieknou opgesteld. Met het kiezen van de mooiste foto kun je een foto winnen. Een deskundige jury van Kieknou-leden beoordeelt deze middag ook de foto's die door kinderen van de donderdagavondgroep zijn gemaakt.

Had je na de wandeling door de natuur zin in een kop thee? Dan kon je terecht in de theetuin, in een nostalgisch sfeertje. Intussen speelden Onze Martinus en Gipsy Mood hun geheel eigen repertoire. Een gezellige middag, en dat was het!

Wandeling door Het Laar

Op zondag 12 mei (moederdag) was er onder leiding van de natuurgidsen Giel, Monique en Anita een mooie wandeling door Het Laar en Groenewoud. Zo'n 33 mensen begonnen aan deze doorstaptocht. Een impressie met behulp van foto's.

Ledenwandeling Sang en Goorkens

Sang en Goorkens is het beekdal van de Goorloop en ligt aan de oostkant van Mierlo. Het is omringd door hogere zandgronden als Strabrechtse heide en Lieropse heide. In

dit coulisselandschap vinden we oude broekbossen en natte, bloemrijke graslanden. Door de kalkrijke kwel vind je er een gevarieerde flora en fauna. De meeste in Nederland voorkomende spechten kunnen we aantreffen in de oude bomen en uit de gras-

landen zullen we het typische getik van de moerassprinkhaan horen.

Het is het leefgebied van de kleine ijsvogelvlinder al zullen we ze niet aantreffen in september.

We wandelen over eeuwenoude paden waar we vertellen over cultuur geschiedenis en geologie. Het wordt een natuurplek genoemd en is het bezoeken meer dan de moeite waard. De wandeling is ongeveer 3 km lang en loopt grotendeels over onverharde paden. Het is een nat gebied dus waterdichte schoenen zijn geadviseerd. Wij verheugen ons er op u dit mooie stukje natuur te laten zien!

Hettie van der Heijden, Marco en Eri Adema

Datum: 1 september 2024

Aanmelden: via de website van IVN Laarbeek (google op IVN Laarbeek ledenwandeling). Omdat we met externe gidsen op pad gaan willen we graag weten of we minimaal 8 deelnemers hebben.

Vertrek: 08.30 uur vanaf het parkeerterrein van de Bimd.

Tijdsduur wandeling: 9.00-11.00 uur.

Start wandeling: Straat Sang, Mierlo bij bankje in de bocht

Tip: Waterdichte schoenen

Kortom

Een foto met een kort verhaaltje of andersom

Marga Witlox

De iep

Wij wandelen regelmatig door de omgeving van de Laarsevelden. Wij wonen daar vlakbij, wij stappen samen zo de toch wel bijzondere natuur in. Er is veel te zien, in elk seizoen van het jaar. Zo in het vroege voorjaar popt alles weer op, en gaan bomen weer bloeien. Zo ook deze iep. Ons vielen vooral de mooie kleuren op. We dachten eerst dat het bloemen waren, maar het blijken de zaden te zijn.

Sperwer

In de tuin van de redactie van dit blad streek plots met grote snelheid een sperwer neer, een mannetje. Het bleek dat hij onder zijn klauwen een tortelduifje te pakken had. Nadat hij weer vertrokken was, bleven een berg veren en een deel van het karkas in de struiken achter.

Egelhuisje van Bo

Mijn naam is Bo en ik zit bij de jeugd-IVN van woensdagmiddag. We doen daar heel veel leuke dingen. Met mijn opa Chris heb ik een egelhuisje gemaakt. Eerst in elkaar geschroefd en daarna de randjes geschilderd. Samen met Cees hebben we een mooi en rustig plekje gezocht, dan kunnen de egels daar in schuilen en nestelen.

Nestje in de wilgenhut

Het gebouw voor de wilgentenen dat met NL-doet is gebouwd door ASML personeel, is reeds in gebruik genomen. De deskundigen Piet Gruijters en Gerrit Post twijfelen over een winterkoninkje of een roodborstje. Ze zijn beide gesignaleerd.

Henk van den Boomen

Nestje in de natuurtuin

Adrienne Hurkx heeft tussen de fruitbomen in Natuurtuin De Bimd een nestje in een insectenbloempot ontdekt. Het is nog onduidelijk of het van een muis is of van een vogeltje, bijvoorbeeld van een winterkoninkje.

Lezing

Donderdag 19 september 2024
"Stoeplanten of stadsplanten"
door Erik van der Hoeven

Ergens in mijn jeugd is het begonnen: het plukken en drogen van 'leuke' plantjes. Het stelde allemaal niet zoveel voor totdat ik in de jaren '60 de colleges van prof. H.C.D. de Wit (hoogleraar algemene plantensystematiek en -geografie) in Wageningen ging volgen.

Wat een fantastische wereld opende zich. Vooral tijdens vakanties in verre en minder verre landen genoot ik van de wondere wereld der planten. Maar pas na het einde van mijn loopbaan als biologiedocent ben ik er wat serieuzer naar gaan kijken. In mijn woonplaats Breda ben ik actief in de plantenwerkgroep van de KNNV en ik ben mede-auteur van 'Stadsplanten van Breda'

Kijk op: www.stadsplanten.nl/author/erik-van-der-hoeven/

Agenda

Publiekswandelingen Natuurtuin De Bimd

Iedere **vierde zondag van de maand** is er een wandeling in IVN Natuurtuin de Bimd, soms met een bepaald thema.

Aanvang 9.30 uur

Duur ongeveer 2 uur, na afloop gratis koffie of thee.

Vrijwillige bijdrage wordt op prijs gesteld voor onderhoud van de natuurtuin en de wandelroutes.

Zondag 23 juni 2024

Zondag 28 juli 2024

Zondag 25 augustus 2024

Zondag 22 september 2024

Publiekswandelingen

Zondag 14 juli 2024 Bomenwandeling Aarle-Rixtel
Wandeling langs mooie en bijzondere bomen in de kern van Aarle-Rixtel

Tijdstip: 10.00 - 12.00 uur

Vertrek: Tegenover Stout eten&drinken,
Dorpsstraat 86, 5735 EG Aarle-Rixtel

Gidsen: Koen Brand, Henk van Zundert

Zondag 8 september 2024 Torrenven/Vossenbergven
Gebied met bossen, vennen, natte en droge hei

Tijdstip: 10.00 - 12.00 uur

Vertrek: Begin Torrenvenweg, 5738 RL Mariahout

Gidsen: Cees Dietvorst, Giel Jacobs

Zondag 13 oktober 2024 Grotelse Heide
Paddenstoelenwandeling

Tijdstip: 10.00 - 12.00 uur

Vertrek: Parkeerplaats naast Grotel's Genieten
Grotel 5, 5761 RA Bakel

Gidsen: Dieny v.d. Heuvel, Antoinette van Bree,
Marjolein Linssen, Giel Jacobs

Evenementen

Fête de la Nature, het grootste grassroots natuurfestival van Nederland

De natuur inspireert, verwondert, maakt je blij. In het weekend van **6, 7 en 8 september 2024** vieren we de natuur tijdens Fête de la Nature. Iedereen kan zelf een natuurfeestje organiseren. Van theater in de natuur tot een oogstfeest, van een vlermuizenexcursie tot een hardloopwedstrijd in het groen. Samen betrekken we meer mensen bij de natuur, op een manier die bij hen past.

Zie: <https://fetedelanature.nl/>

Ruige anjer

Lezingen in De Bimd

De werkgroep contactavonden heeft weer enkele lezingen op het programma staan op donderdagavond.

Tijd: van 20.00 - 22.00 uur

IVN-gebouw De Bimd, Beekseweg 3, 5735 CB Aarle-Rixtel

Donderdag 19 september 2024

"Stoeplanten of stadsplanten"

Lezing door Erik van der Hoeven

Meer informatie op pagina 23 van dit blad

Donderdag 17 oktober 2024

"De fascinerende sterrenwereld"

Lezing door Emile Weijters

Ledenwandeling

Zondag 1 sept. 2024 Sang en Goorkens

Contactpersoon: Marjolein Linssen

Tijdstip: 8.30 uur vanaf De Bimd (samen rijden)

Informatie op pagina 22 van dit blad

© Staatsbosbeheer

Beleef de natuur